

KÚRIA

Bfv.I.1094/2013/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év január hó 14. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A rágalmazás vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a magánvádló által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Miskolci Városi Bíróság 11.B.2245/2011/36. számú ítéletét, illetve a Miskolci Törvényszék 1.Bf.1327/2012/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 4000 (négyezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Miskolci Városi Bíróság a 2012. május 14. napján kihirdetett 11.B.2245/2011/36. számú ítéletével a terheltet a magánvádló által ellene 2 rb. rágalmazás vétsége [1978. évi IV. tv. 179. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b), c) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

A bejelentett fellebbezés alapján másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék a 2013. január 28. napján kihirdetett 1.Bf.1327/2012/6. számú végzésével az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a magánvádló jogi képviselője útján felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Be. 416. §-ának (1) bekezdés a) pontjában foglalt okra hivatkozással.

Az indítvány - az irányadó tényállással egyetértve - kifejtette, hogy a bíróságok tévedtek, amikor a „Persona non grata” kifejezést olyanként értelmezték, hogy az nem alkalmas a becsület csorbítására. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróságok által idézett bírói gyakorlat sem irányadó a folyamatban volt büntetőügyben. A terhelt magatartásával az emberi becsületet azzal sértette, hogy általánosságban határozta meg a fényképen szereplő személyt nemkívánatosnak, és ezzel mindenről, és mindenkre kiterjedően értelmezést adott a kijelentésnek. Végül az indítvány álláspontja alátámasztására szintén a bírói gyakorlat döntéseire hivatkozott. Indítványozta a megtámadott határozat megváltoztatását, a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását és vele szemben joghátrány alkalmazását.

A Kúria a nyilvános ülésén a magánvádló jogi képviselője felülvizsgálati indítványában foglaltakat fenntartotta. Kifejtette, hogy a „Persona non grata” kifejezés két évezrede ismert, elterjedt a köztudatban, és ha valaki a jelentésével tisztában van, azt negatív értelemben fogja fel. A fénykép a közterületről jól látható helyen volt elhelyezve, ily módon alkalmas volt a becsület csorbítására.

A terhelt védője felszólalásában indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok helyesen értelmezték a kijelentés tartalmát. A sérelmezett kifejezés csupán jelzős szerkezet, nem alkalmas olyan tényállás megállapítására, amely a rágalmozás bűncselekményét valósítaná meg.

A felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

Az eljáró bíróságok okszerűen és törvényesen állapították meg, hogy a terhelt cselekménye nem volt alkalmas a rágalmozás bűncselekményének megállapítására. A Kúria megjegyzi, hogy már feljelentés megtétele is vizsgálat tárgya volt, hisz a magánvádló tisztában volt azzal, hogy ténylegesen ki lakik az ingatlanban, ki lehetett az, aki a sérelmezett fényképet a felirattal kihelyezte. Ennek ellenére is ismeretlen tettes ellen tett feljelentést. A Be. 173. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel azonban a magánindítványt a Kúria is joghatályosnak fogadta el.

Az 1978. évi IV. tv. 179. §-ának (1) bekezdése alapján a rágalmozás bűncselekményét az követi el, aki valakiról, más előtt a becsület csorbítására alkalmas tény állít, vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ.

A rágalmazás tehát tény állítását feltételezi. Jogi értelemben tények az emberi cselekedetek, meghatározott magatartások tanúsítása, és bármilyen egyéb megtörtént esemény, történés, végül a szubjektív tudatállapot létezése. Az elkövetési magatartások közül tényállításon az olyan nyilatkozatot kell érteni, amelynek tartalma valamely, a múltban megtörtént, vagy a jelenben történő esemény, jelenség, vagy állapot. A tényállításnak az is feltétele, hogy a sértett magatartását a becsület csorbítására alkalmas módon, és egyedileg, felismerhetően határozza meg; ezzel szemben az általánosságban használt, és határozott tényállítást nem tartalmazó kifejezések - annak ellenére, hogy takarnak bizonyos tényállítást is - a magatartásra vonatkozó konkrét utalás hiányában nem alkalmasak a rágalmazáshoz szükséges tényállítás megállapítására.

A második elkövetési magatartás a híresztelés, a mások által tett tényállításnak továbbadását, közvetítést jelenti. Olyan tényközlés tehát, amelynél határozottan kifejezésre jut, hogy az nem a híresztelő saját tudomásán alapszik.

Végül a tényre közvetlenül utaló kifejezés nem az egész ténynek a leírása, elmondása, hanem valamely tényből egy jellemző mozzanatnak olyan kiemelése, vagy továbbítása, amelyből - különösképpen az előzmények ismeretében - logikailag az egész történésre, eseményre lehet következtetni. Ilyen esetben állapítható meg, hogy egy-egy szó, vagy jelző is közvetlenül utalhat valamely tényre.

Sem a magánvádló feljelentése, sem a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás azonban nem tartalmaz semmilyen megállapítást vagy összefüggést, amely a „Persona non grata” kifejezés mögötti bármely, az előzőekben jellemzett tényre vonatkozna.

Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a rágalmazó tényállításnak egyrészt a becsület csorbítására kell alkalmasnak lennie, másrészt nem a sértett szubjektív értékítéletének egyéni megítélésének, érzelmi beállítottságának, vagy esetleges érzékenységének van jelentősége, hanem annak, hogy a tényállítás az objektív értelmezés alapján, és a társadalomban kialakult általános felfogás szerint alkalmas-e a becsület csorbítására.

A „Persona non grata”, mint a jogi képviselő által is megjelölt kétezer éve negatív tartalmat magában hordozó kifejezés csak akkor alkalmas a rágalmazás bűncselekményének megállapítására, ha az egyértelműen a törvényi tényállásban megjelölt valamely tényállítással kapcsolatban hangzik el. Ilyen azonban a feljelentésből, illetve a tényállásból nem állapítható meg.

A bírói gyakorlat következetes annak megítélésében, hogy a rosszálló értékítéletet magában foglaló kifejezés nem alkalmas a

bűncselekmény megállapítására (BH 1995.77.).

A magánvádló által sérelmezett kifejezés azonban nélkülözi a közfelfogás szerint is durva, gyalázkodó jelleget, tartalmára nézve ezért nem alkalmas a magánvádló társadalmi megbecsülésének csorbítására. Ily módon sem a rágalmazás, sem a becsületsértés szempontjából tényállásszerű tényállítás, vagy kifejezés használata a terhelt részéről nem történt.

Összefoglalva tehát a feljelentés tárgyát képező kijelentés nem közvetlenül a feljelentő konkrét magatartásával volt kapcsolatos. Ilyenre maga a feljelentés sem utalt.

A törvény azokat a becsületérzést sértő magatartásokat, tényállításokat, illetve becsmérő szidalmazásban, durva tapintatlanságban és ízléstelen gesztusokban megnyilvánuló magatartásokat rendeli büntetni, amelyek alkalmasak az emberi becsület jelentősebb sérelmének megállapítására. Enélkül azonban legfeljebb a szabálysértési felelősségre vonásra kerülhet sor.

Ily módon tehát, a kétséget kizáróan pejoratív tartalmú „Persona non grata” kifejezés nem tekinthető becsmérő kijelentésnek.

A Kúria ezért a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Be. 3. §-ának (4) bekezdése a Kúria határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárja, felülvizsgálatnak a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja alapján nincs helye. Az ismételt felülvizsgálati indítvány benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria ez esetben a Be. 421. § (3) bekezdése értelmében az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

A Kúria külön is utal arra, hogy az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról rendelkező 2013. évi CLXXXVI. tv. 60. §-a a Be. 416. §-ának (4) bekezdését kiegészítette azzal, hogy 2014. január 1-től a terhelt terhére a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjában írt okból magánvádas eljárásban nincs helye felülvizsgálatnak.

Ily módon tehát a felülvizsgálati indítvány újabb benyújtása a fentiekre figyelemmel sem lehetséges.

Budapest, 2014. január 14.

*Dr. Csere Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt
s. k. előadó bíró, Dr. Szabó Péter s. k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

*bírósági ügyintéző
MGy*